

Poročila

4. svetovni forum o zemeljskih plazovih v Ljubljani, 30. 5.–2. 6. 2017

Timotej VERBOVŠEK¹, Mateja JEMEC AUFLIČ² & Matjaž MIKOŠ³

¹Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta, Privoz 11, 1000 Ljubljana

²Geološki zavod Slovenije, Dimičeva ulica 14, 1000 Ljubljana

³Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Jamova cesta 2, 1000 Ljubljana

V Ljubljani je letos potekal četrti Svetovni forum o zemeljskih plazovih (4th World Landslide Forum, WLF4, <https://www.wlf4.org/>). Forum z naslovom »Dvig kulture sobivanja z zemeljskimi plazovi« je bil organiziran v kongresnem centru Cankarjevega doma med 30. 5. in 2. 6. 2017. Izvedenih je bilo tudi več spremljajočih dogodkov, okrogla miza in razne delavnice, zaradi česar se je dogodek razločeval od siceršnjih kongresnih prireditev.

Organizatorji so bili Univerza v Ljubljani (Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo ter Naravoslovnotehniška fakulteta) in Geološki zavod Slovenije, pod okriljem mednarodnega konzorcija za zemeljske plazove (International Consortium on Landslides, ICL, <http://iplhq.org/category/home-icl/>) ter Mednarodnega programa za zemeljske plazove (International Programme on Landslides, IPL). Vse tri omenjene slovenske organizacije so včlanjene v konzorcij ICL, ki vključuje preko 60 organizacij z vsega sveta (<http://icl.iplhq.org/>). Pretekli trije forumi so potekali v letih 2008 v Tokiu, 2011 v Rimu in 2014 v Pekingu. Letošnji dogodek je bil izveden pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Foruma se je udeležilo več kot 600 raziskovalcev in strokovnjakov s področja raziskovanja in varstva pred zemeljskimi plazovi; predvsem geologije in geotehnike oziroma gradbeništva, pa tudi predstavnikov organizacij UNESCO, FAO, UNISDR, IUGG, IUGS, FAO ipd. Znanstveni odbor je štel preko 100 članov, organizacijski odbor pa več deset znanstvenikov in strokovnjakov s področja raziskovanja zemeljskih plazov.

Prijavljenih je bilo več kot 600 povzetkov in nato recenziranih skoraj 400 polnih prispevkov. Slednji so bili objavljeni v šestih knjigah založbe Springer z naslovom *Advancing Culture of Living with Landslides (Izboljševanje kulture življenja z zemeljskimi plazovi)*. Vsaka knjiga obsega eno

izmed petih obravnavanih tematik, pri čemer je bila ena knjiga izdana kot dvojna številka. Obseg tiskanih prispevkov s foruma je preko 3600 strani. Teme, predstavljene v knjigah, so:

1. Sendajsko partnerstvo 2015–2025 (ta knjiga zajema dejavnosti ICL in je v elektronski obliki prosto dostopna na spletu),
2. Napredek pri raziskovanju zemeljskih plazov,
3. Napredek pri tehnologijah sanacije zemeljskih plazov,
4. Raznolikost oblik zemeljskega plazanja in
5. Zemeljski plazovi v različnih okoljih.

V sklopu foruma so imeli uvodna predavanja štirje priznani strokovnjaki:

- Claudio Margottini (Italija): o ogroženosti naravnih in kulturnih zaščitnih območij zaradi zemeljskih plazov,
- Jordi Corominas (Španija): o padanju kamenja in fragmentaciji,
- Vit Vilímek (Češka): o poplavam iz ledeniških jezer ter
- Irasema Alcántara-Ayala (Mehika): o plazovih in družbi.

V času foruma so udeleženci sprejeli »Ljubljansko izjavo«, s katero se podpisniki obvezujejo prizadevati si za zmanjševanje tveganj in nesreč zaradi zemeljskih plazov. Izjava se navezuje na uresničevanje Sendajskega okvira za zmanjševanje tveganja nesreč 2015–2030 (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction), ki so ga leta 2015 sprejele članice Združenih narodov.

Forumu naj bi sledile tri strokovne ekskurzije, prva po Sloveniji ter bližnjih predelih Avstrije in Italije, druga po severnem delu Italije in tretja na Hrvaško ter v Bosno in Hercegovino. Zaradi premajhnega števila prijav na drugi in tretji ekskurziji je bila organizirana le prva tridnevna s skoraj 30 tujimi udeleženci, ki je potekala v Vipavski dolini (plazovi na Rebrnicah, Slano blato, Stogovce, Selo), v dolini Soče (drobirski tokova

Strug in Stože), v Kanalski dolini v Italiji (drobirski tokovi), Ziljski dolini v Avstriji (podor na Dobraču) ter v Zgornjesavski dolini (plaz Potoška planina). Prvi dan ekskurzije se je udeležencem pridružilo tudi blizu 30 slovenskih in tujih študentov mednarodne poletne šole Univerze v Ljubljani na tematiko naravnih tveganj.

V okviru foruma je potekalo tudi več spremljajočih dogodkov in tekmovanj, podeljene so bile naslednje nagrade:

- Varnesova nagrada za strokovno odličnost na področju raziskovanja zemeljskih plazov (za leto 2015 jo je prejel Oldrich Hungr, za leto 2016 Jordi Corominas in za leto 2017 Badaoui Rouhban),
- naziv svetovnega centra odličnosti na področju zmanjševanja tveganja pred zemeljskimi plazovi je prejelo 20 ustanov, tudi dve v Sloveniji,

- nagrada za najboljše fotografije v treh kategorijah (Zemeljski plazovi iz zraka, Vpliv zemeljskih plazov na infrastrukturo in Zemeljski plazovi in družba),
- najboljši IPL projekt,
- najboljši poročevalec o zemeljskih plazovih v bazi ICL v zadnjih treh letih,
- najboljši članek v reviji *Landslides*.

Organizatorji ugotavljamo, da je dogodek uspel, saj so bili udeleženci zadovoljni tako s forumom kot z ekskurzijo. Vsem soorganizatorjem in sponzorjem, predvsem pa vsem prisotnim, se iskreno zahvaljujemo. Ponosni smo tudi, da se je Ljubljana uvrstila v družbo uglednih svetovnih prestolnic, kjer so potekali prejšnji svetovni forumi o zemeljskih plazovih. Zainteresirane vabimo na naslednji svetovni forum o zemeljskih plazovih, ki bo organiziran novembra 2020 v Kjotu na Japonskem (<http://wlf5.iplhq.org/>).

Sl. 1. Uvodno predavanje prof. Claudia Margottinija o ogroženosti naravnih in kulturnih zaščitnih območij zaradi zemeljskih plazov.